

J a v a s l a t

a költségvetési szervek területén megvalósítandó takaré-
kossági intézkedésekkel kapcsolatban.

A Minisztertanács határozatot hozott a költségvetési szervek területén bevezetendő takarékosági intézkedésekről.

/A MT.határozat Akadémiát érintő része szószerint az alábbiakban idézőjel között szerepel/

A takarékosági intézkedésekkel kapcsolatban az Akadémia Elnökségének állásfoglalása, illetőleg javaslata a következő:

- 1./ "A tudományos kutatások 1957.évi költségei az 1956.évi előirányzat 80 %-át nem haladhatják meg. Ennek érdekében felül kell vizsgálni egyes tudományágak finanszírozásának mértékét és megfelelő átcsoportosításokat kell végrehajtani. Felül kell vizsgálni és csökkenteni kell a tudományos intézetek számát. Ki kell dolgozni a gazdasági intézmények, kutató és tervezőintézetek, a felsőfokú oktatás létszámának és a kommunális, egészségügyi szervek adminisztratív létszámának csökkentését."

Az Akadémia Elnöksége népgazdaságunk nehéz anyagi helyzetét mérlegelve magáévá teszi, hogy átmencetileg - 1957.év folyamán - kutatási feladatait fejlesztés nélkül, 1956.évi költségvetési szinten végzi. Ennek megfelelően a kutatás szükséglete 91 millió forintot tesz ki.

Nem érthet azonban egyet ezzel, hogy a tudományos kutatás 1957.évi költségei az 1956.évi előirányzat /71 millió forint/ 80 %-át /57 millió forint/ ne haladhassák meg annál is inkább, mert ilyen mértékű csökkentés gyakorlatilag az 1956. évi állapothoz képest közel 40 %-os színvonalcsökkenést jelentene.

Ugyancsak nem tart lehetségesnek az Elnökség létszámcsökkentést az Akadémia intézeti hálózatának keretén belül. A meglévő kutatógárda maradéktalan megtartása az eredményes kutatómunka ellátása szempontjából nélkülözhetetlen, a kutatói állások egy részének megszüntetése később

helyrehozhatatlan károkat okozna. A sorozatosan végrehajtott racionalizálások következményeként az intézeti hálózat ma már oly minimális adminisztratív létszámmal rendelkezik, amelynek további csökkentése esetén a gazdasági és adminisztratív feladatok ellátása lehetetlenné válna.

2./ "A tudományos ösztöndíjak és illetmények jelenlegi rendszerét meg kell változtatni. Aspiranturára csak arra megfelelő, vagy szakmai gyakorlattal rendelkező szakembereket lehet felvenni, akik az aspirantúra tartama alatt eredeti munkaviszonyukban maradnak és rendszeres illetményükben részesülnek. Az aspiráns ösztöndíjakat meg kell szüntetni. Felül kell vizsgálni a külföldi aspirantúra rendszerét, a tudományos minősítéssel járó illetménykiegészítést /doktori és kandidátusi illetménykiegészítést/. A tudományos minősítéssel rendelkező szakembereket munkahelyükön képesítésüknek és szaktudásuknak megfelelő munkakörbe kell besorolni."

a/ Az aspiránsképzés alatt állók tanulmányainak a jelenleg fennálló rendszer szerinti befejezését javasoljuk. A f.év őszén eredetileg tervezett új belföldi aspirantúra ne induljon be, míg külföldi aspiranturára a korábban figyelembe vett 30 fő helyett csupán 15 fő kerüljön felvételre és a népi demokráciákba küldendő aspiránsok száma is 12-ről 6-ra csökkenjen. Mindezek mellett törekedni kell a rendszeres aspiranturának levelező aspiranturára való fokozatos átalakítására.

Az aspirantúra költségei közül javasoljuk az aspiránsvezetői tiszteletdíj és a könyvszegély eltörlését, valamint az aspiráns ösztöndíjak középorányosa, továbbá a külföldi aspiránsokkal kapcsolatos családi segély tervezett felülmúlásának mellőzését.

Ezek eredményeként az aspirantúra 1957-re tervezett költségei, mintegy 4 millió forinttal csökkenthetők.

b/ A doktorok és kandidátusok illetménykiegészítésének rendszerét fenn kívánjuk tartani. A tudományos fokozatoknak a minisztériumi határozat szerinti megszüntetése az érdekelt személyeknél - tekintettel arra, hogy ezek legnagyobb része már jelenleg is képességének és szaktudásának megfelelő munkakörbe van sorolva - fizetés-, illetve életszínvonal csökkenéssel járna.

c/ A tudományos ösztöndíjak rendszerének fenntartását javasoljuk ezzel, hogy tekerékossági szempontból az előző évben biztosított 1.2 millió forintos keret a felére csökkenthető.

A tudományos ösztöndíjak megszüntetése esetén a tudományos kutatással nem hivatásszerűen foglalkozó kutatók anyagi ösztönzése nem volna lehetséges, s az tudománypolitikai szempontból hátrányos következménnyel járna.

3./ "A költségvetési szervek belföldi kiküldetési költségei a létszámmal arányosan csökkentett 1956.I. negyedévi előirányzat 50 %-át, külföldi utazási költségei - a külügyi és külkereskedelmi szerveket kivéve - 30 %-át nem haladhatják meg."

A belföldi kiküldetések költségeinek 30 %-os csökkentését javasoljuk a külföldi kiküldetési költségek változatlanul hagyása /0.8 millió forint/ mellett. A külföldi kiküldetési költségek csökkentése a nemzetközi kapcsolatok szűkítéséhez vezetne és így komoly tudománypolitikai hátrányt jelentene.

4./ "Propaganda, dekoráció, ünnepség, vendéglátás, versenydíjak címén előirányzat nem biztosítható."

Javasoljuk a jövőben a kongresszusoknak önköltséges alapon történő megrendezését. A külföldi meghívottak is saját költségükön vesznek részt a megrendezésre kerülő

kongresszusokon. A technikai jellegű költségek fedezésére minimális állami támogatás biztosítása azonban szükséges. Így a kongresszusok eddigi 1.2 millió forint összegű kerete 200 ezer forintra csökkenthető.

A kulturális egyezményekből folyó kötelezettségek teljesítésére a korábbi 1 millió forint helyett 800 ezer forint fenntartását javasoljuk.

A kutatóintézetek reprezentációs keretének változatlanul hagyása mellett /50 ezer forint/ az osztályok reprezentációs keretét /21 ezer forint/, valamint az elnöki vendéglátásra beállított összeget /50 ezer forint/ együttesen 30 ezer forintra javasoljuk beállítani.

Javasoljuk az elnöki könyvajándékozás céljaira szolgáló 40 ezer forintnak 20 ezer forintra való leszállítását.

Egyetértünk ezzel, hogy propaganda, versenydíj és dekoráció céljaira előirányzat nem biztosítható.

5./ "Az I. negyedévben általában fel kell függeszteni - a gyógyüdülés kivételével - a szakszervezeti, vállalati, hivatali vagy más nem kereskedelmi jellegű üdültetést. Az ingyenes üdültetést - a gyógyüdültetés kivételével - haladéktalanul meg kell szüntetni. A jelenlegi térítési díjat /8 Ft./ fel kell emelni 16 Ft-ra. Az üdülők egy részét /reprezentatív üdülők stb./ az MSZSZOSZ-szal egyetértésben át kell adni a Belkereskedelmi Minisztériumnak."

Javasoljuk az akadémikusok, a doktorok és kandidátusok, azok feleségei és 10 éven felüli gyermekük után a térítési összeget üdülési napenként 40 Ft-ban, míg a 10 éven aluli gyermekük után 20 Ft-ban meghatározni. E térítési összeg az önköltségnek mintegy 50 %-át teszi ki. Tájékoztatásul szolgál, hogy a reprezentatív üdülők napi térítési összege 120-150 Ft. között van.

./.

A fenti tekarékossági intézkedés folytán a tudósüdültetés állami támogatásának eddigi összege /0.9 millió forint/ közel 1/3-al csökken.

6./ "Az alant felsorolt kulturális és művészeti szakszövetségek állami támogatását meg kell szüntetni, illetőleg egyes szükséges esetben a minimumra kell korlátozni. El kell érni, hogy a tagok cseket a szakszövetségeket állami támogatás nélkül tartsák fenn:

Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége."

Javasoljuk a MTE SZ. /4.8 millió forint/, valamint a többi támogatott társadalmi egyesület /0.8 millió forint/ állami támogatásának 50 %-kal való csökkentését.

A társadalmi szervezetek állami támogatásának csökkentése kapcsán szükségessé látszik a MTE SZ. problémájának felvetése, a MTE SZ. központi apparátusa, valamint a tag-egyesületek szervezetének, működésének megvizsgálása.

A fenti javaslatok a minisztériumi határozat utasításával nem mindenben egyeznek. Az Akadémia sejtatossági és a kutatómunka érdeke szükségessé teszi a minisztériumi határozat egyes intézkedéseinek módosítását, amely előreláthatóan csak komoly harc árán lesz lehetőleges.

Budapest, 1957. február 4.

Tájékoztató adatok
az Akadémia 1957.évi költségvetésével kapcsolatban.

Millió forintban

Megnevezés	MTA.össze- sen	E b b ö l	
		kutatás területére esik	egyéb fel- adatok
1956.évi költségvetési előirányzat /módosított/	119.4	71.8	47.6
1956.évi dec.állapotnak megfelelő évi költségvetés /1956.évi szint/	143.1	90.9	52.2
1957.évi októberi pénzügy-minisztériumi javaslat szerinti évi előirányzat /P.M.keret/	139.8	88.5	51.3
1957.évi októberi aka- adémiai igény	175.0	115.6	59.4
1957.évi februári pénzügy-minisztériumi évi előirányzat /- 20 %/	-	57.4	-
1957.évi februári aka- adémiai ellenjavaslat /1956.évi szint/	140.0 = 130.86	99.9	-
1956.évi beruházási és felújítási javaslat	24+4	-	-
1956.évi beruházási és felújítási teljesítés	13+3	-	-
1957.évi októberi be- ruházási és felújítási javaslat	37+6	-	-
1957.évi februári OT. beruházási és felújítási javaslat	0.9+6.7	-	-
1957.évi februári aka- adémiai beruházási és felújítási ellenterv	21.1+3.9	-	-

Budapest, 1957. február 8.

Biacci Imre
Biacci Imre/
a Gazdasági Titkárság vez.

J a v a s l a t

takarékossági intézkedésekről a költségvetési szervek területén.

- 30-3590 *lisszoni*
létszám
- 20/ a./ A tudományos kutatások 1957. évi költségei az 1956. évi előirányzat 80 %-át nem haladhatják meg. Ennek érdekében felül kell vizsgálni egyes tudományágak finanszírozásának mértékét és megfelelő átcsoportosításokat kell végrehajtani. Felül kell vizsgálni és csökkenteni kell a tudományos intézetek számát.
- b./ A tudományos ösztöndíjak és illetmények jelenlegi rendszerét meg kell változtatni. Aspirantúrára csak arra megfelelő, vagy szakmai gyakorlattal rendelkező szakembereket lehet felvenni, akik az aspirantúra tartama alatt eredeti munkaviszonyukban maradnak és rendes illetményükben részesülnek. Az aspiráns ösztöndíjakat meg kell szüntetni. Felül kell vizsgálni a külföldi aspirantúra rendszerét, a tudományos minősítéssel járó illetménykiegészítést /doktori és kandidátusi illetménykiegészítés/. A tudományos minősítéssel rendelkező szakembereket munkahelyükön képesítésüknek és szaktudásuknak megfelelő munkakörbe kell besorolni.
- c./ Felül kell vizsgálni és csökkenteni kell a külföldi tanuló aspiránsok, valamint egyetemi hallgatók létszámát. A tanulmányutak lehetőségét elsősorban végzett szakemberek részére kell biztosítani. Külföldre csak cserealapon - egyenlő feltételek mellett - küldhetők egyetemi hallgatók, illetve olyan szakokra, amelyeken hazai egyetemeken szaktanítás nem folyik.

Határidő: II.10.

Felelősek: Magyar Tudományos Akadémia
elnöke,
művelődésügyi miniszter,
pénzügyminiszter,
érdekeltek miniszterek.

- 1./ A költségvetési szervek belföldi kiküldetési költségeit a létszámmal arányosan csökkentett 1956. I. negyedévi előirányzat 50 %-át, külföldi utazási költségei - a külügyi és külkereskedelmi szerveket kivéve - 30 %-át nem haladhatják meg.

Felelősek: érdekelt miniszterek, tanácsi
végrehajtóbizottságok.

- 2./ Propaganda, dekoráció, ünnepség, ~~vendéglátás~~, versenydíjak címén előirányzat nem biztosítható.

Felelősek: érdekelt miniszterek,
tanácsi végrehajtóbizottságok.

15./ Az I. negyedévben általában fel kell függeszteni - a gyógyüdülés kivételével - a szakszervezeti, vállalati, hivatali, vagy más, nem kereskedelmi jellegű üdültetést.

az ingyenes üdültetést - a gyógyüdültetés kivételével - haladéktalanul meg kell szüntetni. A jelenlegi térítési díjat /8 forint/ fel kell emelni 16 Ft-ra. Az üdülők egy részét /representatív üdülők, stb./ a M.Sz.Sz.O.Sz.-vel egyetértésben át kell adni a Belkereskedelmi Minisztériumnak.

Felelősek: pénzügyminiszter
M.Sz.Sz.O.Sz. titkára
belkereskedelmi miniszter.

22./ Az alant felsorolt kulturális és művészeti szakszövetségek állami támogatását meg kell szüntetni, illetőleg egyes szükséges esetben a minimumra kell korlátozni. El kell érni, hogy a tagok ezeket a szakszövetségeket állami támogatás nélkül tartsák fenn.

- Társadalom- és Természettudományi Ismeretterjesztő Társulat,
- Magyar Írók Szövetsége,
- Képző- és Iparművészek Szövetsége,
- Zeneművészek Szövetsége,
- Színház és Filmművészek Szövetsége,
- Irodalmi Alap Alkotóháza,
- Szerzői Jogvédő Társulat,
- Műszaki és Term. tud. Egyesületek Szövetsége,
- Magyar Újságírók Szövetsége
- Ugyvédi Kamarák Országos Bizottság.
- Magyar Jogász Szövetség,
- Magyar Nézőtársaság Autóklub
- Magyar Építőművészek Szövetsége,
- Érdekszervezetek
- Vöröskereszt

Felelősek: pénzügyminiszter,
érdekeltek miniszterek.

23./ Ki kell dolgozni a gazdasági intézmények, kutató- és tervező intézetek, a felsőfokú oktatás létszámának és a kommunális, egészségügyi szervek adminisztratív létszámának csökkentését.

határidő: II. 15.

Felelősek: pénzügyminiszter,
érdekeltek miniszterek.